

50e jaargang
Lente 2026

1

Natuurlijkerwijze

Foto: Ruth Zaal; Gele kornoelje in bloei

Beleef de natuur

ivn natuur
educatie
Barneveld

De eekhoorn

Zoekend naar mijn begraven buit
Keek ik even niet goed uit
Het klinkt misschien bezopen
Maar ik ben tegen een rijdende auto aangelopen
Ik begon deze mooie morgen
Zonder echte grote zorgen
Je kunt van alles plannen
Maar niet als pech met je mee gaat rennen
En met die eikel achter het autostuur
Werd mijn leven wel heel zuur
Dus geniet van het leven
Soms heb je maar even

Jan Eenvoud

Inhoud

<i>De eekhoorn</i>	2
<i>Inhoud</i>	3
<i>Van de voorzitter</i>	3
<i>In memoriam: Wim Bakker</i>	5
<i>Gert Hendriksen: 40 jaar actief IVN lid.</i>	6
<i>Vertrek Saskia uit bestuur</i>	7
<i>Kikkers vouwen met de Scholenwerkgroep</i>	7
<i>Harige bolletjes met vleugels</i>	10
<i>Terugblik Snertwandeling in het Paradijs</i>	11
<i>Verslag wandeling Oosterbos</i>	12
<i>Open meeloopmiddag van de Scholenwerkgroep</i>	13
<i>Kijkje achter de schermen:</i>	13
<i>Open meeloopochtend</i>	14
<i>Wandeling Vossen</i>	14
<i>Heemtuinen: "Londotuin" in Leersum</i>	15
<i>Vogelaarscontactdagen 2026</i>	18
<i>Park Lingezegen, 11 april 2026 (halve dag)</i>	18

Van de voorzitter

Beste leden,

Wat was het een feest! 17 januari 2026 hebben we officieel onze nieuwe ruimte bij Aeres MBO Barneveld in gebruik genomen. Vooraf waren we nog voorzichtig in onze inschattingen hoeveel mensen we zouden mogen ontvangen. Met een glimlach zeiden we dat we er in ieder geval zelf veel plezier aan hadden mogen beleven.

En toen begon de toestroom. En die hield niet meer op. Vele en vele volwassenen en kinderen hebben kennis kunnen maken met onze vereniging. Wat me daarbij opviel was dat men ook niet snel weer vertrok maar bij de verschillende kraampjes lang bleef hangen. Voor een activiteit, voor een gesprekje met de werkgroep leden en coördinatoren of om zich te vergapen aan de mooie foto's en andere uitgestalde waren.

Ook de Burgemeester was zeer onder de indruk van onze vereniging. Hij had mooie woorden over het belang van onze inzet. En met een vaardige hand knipte hij de heder door voor de officiële handeling. Vervolgens bleef hij met zijn dochter nog een tijd en sprak met verschillende van onze leden. Fijn om zijn betrokkenheid en interesse te zien.

Een groot dank gaat uit aan de leden die met groot enthousiasme deze fantastische dag georganiseerd hebben. Er was in diverse lokalen en op de tussenruimte genoeg te beleven en te zien. De communicatie was dik voor elkaar. En er was zelfs een prachtige boog om iedereen te verwelkomen. Ook een groot compliment aan onze nieuwe partner Aeres die ons op verschillende manieren heeft geholpen. Van catering tot bewegwijzering, overal dachten ze in mee.

Dat de leden niet stil zitten of niet stil hoeven te zitten blijkt uit het mooie en uitgebreide programma met excursies. Op dit gebied was de afgelopen jaren soms nog wat mager. Terwijl het belangrijk voor onze vereniging is om mensen mee te nemen de natuur in. Er is nu voldoende om uit te kiezen. Dus kijk op de website en meld je aan om op pad te gaan. En neem dan gelijk iemand mee. Hoe meer inwoners van Barneveld we kunnen bereiken met ons werk, hoe

mooier dat is.

André van de Burgwal, voorzitter

In memoriam: Wim Bakker

Op 27 december 2025 is na een mooi leven, dat in het teken stond van zorgen voor en genieten van familie, (klein)kinderen en natuur op 80 jarige leeftijd overleden ons erelid Wim Bakker. Geboren in Gouda, waar hij als kind in de natuur tussen water opgroeide. Hij werd leerkracht in Amersfoort en verhuisde in 1973 naar Voorthuizen. Toen verdiepte de belangstelling in de natuur zich en hij sloot zich aan bij de natuurwacht Lunteren-Barneveld, waar hij Gerrit de Graaff, Peter en Tineke Tazelaar ontmoette. In 1974 volgden zij de eerste natuurgidsencursus, waarna hij al snel deel uitmaakte van het bestuur van IVN Lunteren-Barneveld, samen met Gerrit de Graaff.

Ondergetekende en Wim gingen daarna elke zaterdagochtend op pad, wat we ons hele leven, tot het overlijden van Wim, met veel plezier gedaan hebben.

Wim Bakker

Oud Bijeerland, 26 mei 1945

Utrecht, 22 december 2025

Vele IVN cursussen volgden, waaraan ook Wim les gaf: groene-, vogel- en gidsencursussen. Samen volgden wij een bijencursus, hadden 8 bijenvolken, waarmee we reisden naar de koolzaadvelden en de heide in Kootwijk. Het bezichtigen van diverse mooie tuinen, de winteravonden van Groei en Bloei, het geven van lessen, het vogelen: het vulde veel van onze vrije tijd. Nadat Wim en ik de natuurfotografie ontdekt hadden, maakten we allerlei mooie fotoreportages, waarmee we vele avondvullende presentaties hebben gegeven overal in het land. Wim was ook vrijwilliger bij Staatsbosbeheer. Op zijn 50 jarig jubileum als lid van IVN Barneveld, werd hij benoemd tot erelid vanwege zijn vele verdiensten voor de vereniging. Hij was een sociale en meelevende persoonlijkheid. We zullen hem allemaal missen. Wat nooit voorbijgaat zijn alle mooie herinneringen met en aan hem.

Peter Tazelaar

Gert Hendriksen: 40 jaar actief IVN lid.

In 1985 begon Gert, samen met zijn zoon op Boeschoten en later op Vossen nestkasten te controleren, die hij zelf had gemaakt. Het materiaal hiervoor, hout en verf, kregen ze van Staatsbosbeheer, die dit toen nog actief promootte. De kasten werden in elkaar gezet en geleverd in de werkschuur van SBB op Vossen. Harry Hees was de stimulator. Er was toen een kleine vogelwerkgroep, die op meerdere locaties nestkasten ophing en controleerde. Gert werd meteen lid van

IVN Barneveld. Zo bleef hij altijd betrokken bij de vereniging en werd vis ons clubblad op de hoogte gehouden van wat er zich binnen de vereniging afspeelde. De nestkasten hobby heeft grote vormen aangenomen. Er is niemand binnen de huidige vogelwerkgroep die zoveel nestkasten heeft als hij: 87. En allemaal zelf gemaakt en onderhouden! Hij controleert ze wekelijks van eind maart tot half juni en brengt al 40 jaar verslag uit van zijn bevindingen.

We zouden een actief mens als Gert tekort doen door alleen deze activiteit te melden. Gert is een echt natuurmens, die er niet voor terugdeinst om met een vuilniszak gewapend een rondje te fietsen door Garderen en op Vossen en daarbij alle troep die hij ziet te verzamelen en thuis in de goede container te doen. Opgeruimd staat netjes is zijn devies.

Ook is hij al 20 jaar actief bij de IVN werkgroep Natuurbeheer onder leiding van Job Lubbersen en als vrijwilliger bij Staatsbosbeheer. Door weer en wind op pad, boompjes trekken, planten, snoeien, zagen, niets is hem teveel.

Beroemd is zijn verzameling fuchsia's: 350 verschillende soorten, meer kon hij er in en om huis niet kwijt. Dat alles moest in de winter vorstvrij opgeslagen worden in een verwarmde kas en in de schuur. 12 jaar lang heeft hij opentuin dagen gehad. Uit het hele land kwamen mensen erop af. Ook de Barneveldse krant en zelfs TV Gelderland.

Zijn verzamelwoede kent geen grenzen: wie bij hem thuis komt kijkt zijn ogen uit: alles hangt vol met oud gereedschap. Overall vandaan gehaald: van zijn ouders, schoonouders, rommelmarkten, alles kwam van pas. Elk plekje aan de muren van zijn huis, zelfs in de garage hangt hiermee vol, geen plekje blijft onbenut.

In de wintermaanden vermaakt hij zich met de enorme postzegelverzameling die hij overgenomen heeft van zijn vrouw Riek.

Gert is een bescheiden mens, hij staat niet graag in de schijnwerpers, maar gaat het liefst gewoon zijn eigen onverstoorbare gang. Wie hem wat beter leert kennen merkt al snel dat achter de ruwe bolster een natuurmens met een gouden hart schuil gaat.

Aart Mulder

Vertrek Saskia uit bestuur

Per 1 januari jl. Heb ik besloten te stoppen als bestuurslid van IVN Barneveld. Ook ben ik niet langer de activiteitencommissie maar heeft Sylvia dit van mij overgenomen, zij is een alom bekend gezicht bij veel activiteiten en werkgroepen dus ik denk dat veel leden hier heel blij mee zijn! Ik zwaai af omdat soms iets genoeg is geweest, en ik minder aansluiting vond wegens tijdgebrek. Via deze weg bedank ik iedereen die ik heb ontmoet, te hulp heb gevraagd, vragen heb mogen stellen en wens al deze mensen een groene toekomst toe!

Tot ziens!

*Met vriendelijke groeten,
Saskia van Heusden*

Eind 2025 gaf Saskia bij ons aan te willen stoppen als bestuurslid van onze vereniging. Nadat we uit de Corona-tijd kwamen heeft Saskia vol haar energie in de activiteitencommissie gestoken. Het was niet eenvoudig om vanuit stilstand weer op snelheid te raken. Mede door haar inspanning hebben we het mooie evenement de Nacht van de Nacht kunnen doen waar vele Barnevelders op afkwamen. Hoewel we het natuurlijk heel jammer vinden, hebben we alle begrip. We kijken terug op een enorm prettige en waardevolle samenwerking. Saskia, heel erg bedankt voor jouw inzet.

De komende tijd gaan we als bestuur bekijken hoe we invulling geven aan de organisatie van onze vereniging. Daar komen we in de Algemene Ledenvergadering bij je op terug.

Hartelijke groet, namens het bestuur,

André van de Burgwal, voorzitter

Kickers vouwen met de Scholenwerkgroep

Vandaag neem ik een kijkje bij de Scholenwerkgroep. Groep 6 van de Rehobothschool uit Kootwijkerbroek, onder leiding van juf Joanne, zal vanmiddag bij ons NEC komen.

Het is nog stil in het lokaal. Grietje, de IVN-gids van vandaag zet de groene IVN-vlag bij de ingang, dichtbij de deur van onze locatie. Behendig zorgt zij ervoor dat alles klaarstaat, evenals de aansluiting van de pc met het scherm.

Opeens horen we reuring bij de deur. Groep 6 met 22 kinderen is gearriveerd. De juf stelt zich aan ons voor; ook de 4 moeders die zijn meegekomen als begeleiders geven ons een hand.

Zodra de kinderen binnenkomen stormen ze af op de stoelen. Jongens bij jongens en de meisjes bij de meisjes. Maar de aandacht wordt al snel verplaatst naar het terrarium dat in de klas aanwezig is. In dit terrarium zitten twee rode rattenslangen. “Hé ik zie een slang!”, zegt een jongen. “Het zijn er meerdere.” De jongens stormen op het terrarium af. Met grote ogen volgen ze de beweging van de rode exemplaren. “Kijk”, zegt een andere jongen, “daar heeft ie gepoept!” Tja, dat wil ik ook wel eens zien. Slangenpoep zie je niet zo vaak. Nu komen ook de meisjes een kijkje nemen. “Daar ligt een slangenhuidje”, zegt een meisje verlegen. Ze wijst met haar vinger naar het slangenhuidje wat roerloos op de grond ligt.

Het is tijd voor de les. Zodra de kinderen weer op hun plek zitten, neemt Grietje het woord en verwelkomt de klas. Het thema van de les is reptielen en amfibieën. Ze legt uit dat er eerst een film wordt bekeken over het onderwerp. Daarna gaan de kinderen in groepjes opdrachten doen. Er zijn 9 opdrachten en een informatieblaadje per opdracht.

Ook is er een spel: ganzenbord. En je kunt een kikker vouwen die ook nog eens kan springen.

Grietje: “Heeft iemand dit jaar al een kikker gezien”? Een meisje steekt enthousiast haar vinger op: “Ik heb een wesp gezien!” Grietje, nu lachend: “Dat is inderdaad heel mooi. Ze vertelt aan de klas dat ze pas een salamandertje heeft gezien in het Paradijs. Een jongen vraagt: “Wat eten de rattenslangen”? Grietje: vooral eten ze muizen. Rattenslangen zijn dol op muizen”.

Maar nu de film. De kinderen zitten muisstil naar de film van school tv te kijken. De boswachter Evert Jan laat in de film het verschil tussen kikkers en padden zien. De kikker is veel slanker, gladder, heeft een vochtiger huid en grotere achterpoten dan padden. Hij zit het liefst in het water. De pad daarentegen bivakkeert het liefst op het land. Ook de verschillende ei afzet van de soorten is anders: een pad zet haar eieren in snoeren af en een kikker in klompjes (kikkerdril).

Zodra de film is afgelopen gaan de kinderen in groepjes van 4 à 5 kinderen verder met de opdrachten. Ze mogen zelf kiezen welke opdrachten ze gaan doen.

Een groepje jongens gaan kikkers vouwen. Ze kunnen kiezen uit verschillende kleuren. Geel wordt vandaag de kleur van hun kikker. Dat het niet zo makkelijk is kan ik zien aan één van de jongens. In uiterste concentratie, waarbij het puntje van zijn tong uit zijn mond zichtbaar is, vouwt hij zijn kikker.

Een van de moeders helpt de jongens hierbij. Maar het blijft een uitdaging. Na enige tijd is de kikker gevouwen, voorzien van twee opgeplakte oogjes. Nu nog even testen of hij springt. Een jongen: “Hé hij springt ook echt”! En ja hoor. De kikker springt vooruit en maakt zelfs een salto. Hoera. Missie geslaagd!

Verderop zijn de meisjes ganzenbord aan het spelen. Dat de kinderen plezier hebben is wel duidelijk. Regelmatig hoor je de meisjes schaterlachen. Een meisje ligt echt dubbel van het lachen, evenals de daarbij aanwezige moeder.

Een ander groepje jongens is aan het kwartetten. Ook hierbij is opperste concentratie vereist. De kinderen hebben hier duidelijk plezier in. Zodra het spel klaar is steekt een jongen allebei de handen in de lucht en legt ze tevreden in zijn nek en zegt: “Nu ga ik even relaxen”. Ik moet lachen om zijn gebaar en geniet van de enthousiaste aanwezige kinderen én volwassenen.

Zodra de opdracht klaar is, gaan de kinderen naar een andere tafel, voorzien van een bak met opdrachten erin. De opdrachten zijn niet makkelijk, maar gelukkig zijn de moeders paraat om de kinderen hiermee een handje op weg te helpen.

De tuinploeg van Aeres komt langswandelen. Zodra ze de kinderen opmerken zwaaien ze enthousiast naar ze. Ook de kinderen zwaaien enthousiast terug.

Het is tijd. De tijd is echt voorbij gevlogen. De juf gaat voor de klas staan en telt van 4 tot 0 en bij nul is dan ook de klas muisstil. Juf Joanne bedankt Grietje en vraagt nog even aan haar klas: “Welke opdracht vonden jullie het leukste?” “Kikkers maken”, roept een jongen. “Nee, ganzenbord”, zegt een meisje. “Kwartet”, zegt een andere jongen. “Nou, ik vond de woordzoeker het leukste”, zegt een meisje verlegen.

Nu de les voorbij is gaan de kinderen, voorzien van hun kikkers en opdrachtvel naar huis. Ik bedank Grietje voor de super leuke en leerzame les. We vegen samen nog het lokaal schoon en zetten de stoelen weer netjes recht.

Je kunt niet meer zien dat hier nog een kwartier geleden de bedrijvigheid van een klas is geweest. Alhoewel... uit mijn ooghoek zie ik een verloren kikkerroog op de grond liggen.

Glimlachend raap ik het exemplaar op en leg het in bij de andere kikkerogen in het daarvoor bestemde bakje.

Grietje sluit het lokaal af. Zo. Dit was de kennismaking met de Scholenwerkgroep. Ik bedank Grietje dat ik vanmiddag met haar mee mocht. Ik ben diep onder de indruk van het werk wat de IVN-gidsen voor deze werkgroep doen. Bedankt begeleiders! Jullie doen super goed educatief werk! En natuurlijk ook de makers van de opdrachten: Cees en Margreet een dikke pluim voor al hun voorbereidend werk! Chapeau!!

Sylvia van den Hazel

Harige bolletjes met vleugels

Beste natuurvriendjes,

Als jullie dit lezen is het weer lente. Terwijl ik dit voor jullie schrijf is het eigenlijk best wel mooi zonnig weer. In de zon en uit de wind voelt het al een beetje als lente.

In mijn tuin heb ik heel veel krokussen. Overdag, in de zon staan ze helemaal open als kleine bekertjes vol met nectar. Ik zat er eens rustig naar te kijken en toen zag ik opeens een Hommel. Die Hommel kwam uit een holletje gekropen in de aarde. Dat was een hongerige Aardhommel. Die overwinteren onder de grond en als het warmer wordt kruipen ze naar boven om te gaan eten. Bijvoorbeeld de nectar uit een krokus.

In Nederland zijn er heel veel soorten Hommels. Op de website van de Vlinderstichting kun je een zoekkaart downloaden met allerlei soorten Bijen en Hommels.

Weet je wat ik zo grappig vind? Dat de meeste mensen Hommels super schattig vinden. Van die harige bolletjes die niemand kwaad doen. Ik heb dat ook wel een beetje. Dan zie je er een heel langzaam tussen de planten kruipen en dan wil je dat hij weer gaat vliegen. Hup roep ik dan; er is nog nectar in overvloed. Alleen het helpt niet, want die Hommel gaat dood. Hommels leven maar drie tot vier weken. Ze werken zich letterlijk dood. Alleen de koninginnen leven langer, ongeveer een jaar. Zij zorgen dat er weer voldoende nieuwe Hommels zijn en gaan dan ook dood. Zo gaat dat jaar in jaar uit. Wij moeten er wel voor zorgen dat er in de hele lente en zomer voldoende verschillend voedsel is. Iedere Hommel- en Bijensoort vindt weer wat anders lekker. Daarom is het belangrijk dat er verschillende soorten bloemen voor ze te vinden zijn. Hier kunnen we samen voor zorgen, ook in onze tuinen. Doe je mee?

Groeten van Bram Boswachter

Terugblik Snertwandeling in het Paradijs

Vanwege het overlijden en de begrafenis van Wim Bakker, werd deze wandeling verplaatst van 30 december naar 3 januari. Er hadden zich 40 deelnemers opgegeven.

Door de hevige sneeuwval en de bijna onbegaanbare wegen meldden zich enkele mensen af. Toch waren er, ondanks de barre weersomstandigheden nog 33 deelnemers. Toen Dirk om klokslag 14 uur iedereen welkom heette, brak de zon door. Die zon bleef de hele middag schijnen en zorgde voor een wandeling om nooit meer te vergeten. Aangekomen bij de

meanderende kleine Barneveldse beek, daar waar het gegraven kanaal de beek kruist, vertelde Gerald over de bron, de loop en het beheer van de beken. Erg leerzaam.

Dat de deelnemers het buiten zijn en het wandelen onder elkaar plezierig vonden, bleek uit de vele gesprekken die ontstonden.

Aangekomen bij de boerderij van Beuningen op het landgoed, bleek dat de eigenaar, Hein van Beuningen ons gastvrij wilde ontvangen op zijn landgoed. Hij had in de schuur de kachel aangemaakt en stoelen voor ons klaargezet. Hij vertelde ons over de achtergronden van het landgoed en nam ons na afloop van zijn praatje mee voor een prachtige wandeling over een, voor publiek niet

toegankelijk, gedeelte van zijn paradijs.

Terwijl wij genoten van de natuur om ons heen, de zon op de witte besneeuwde bomen, de reeën, die, niet gewend aan mensen in dit gebied, een goed heenkomen zochten, bracht Hein ons via een omweg terug naar de zorgboerderij, waar Jenneke ons iets vertelde over het reilen en zeilen van de boerderij.

Daarna was er overheerlijke snert. Wat een prachtige

dag! Met dank aan Gerald, Jenneke, Annelot en aan Hein.

Dirk van de Streek en Aart Mulder

Verslag wandeling Oosterbos

8 enthousiaste deelnemers liepen een uur mee, op de zonnige middag van 21 maart.

De bosbodem was op diverse plekken nog flink nat, door de nog hoge grondwaterstand, zodat we de rabatten in een deel van het bos nog goed konden waarnemen, net als de afwatering van overtollig water de kleine Barneveldse beek. Een deelnemer stuurde achteraf nog de volgende info:

Een deel van het water in het bos komt bij regen ook vanaf de parkeerplaatsen bij de sporthal en het JFC. Vanaf de noord-westzijde loopt het langs de volks tuinen naar de ingang van de tuinen aan de Thorbeckelaan. Daar deels door een buis onder het weiland naar de sloot langs de weg. Daarna, iets naar het noorden, onder de weg door en achter de bomen kwekerij langs, weer bovengronds via een watergang. Een stuk voor de ijsbaan komt hij via een pijp in de Kleine Barneveldsebeek uit.

Ook de diversiteit aan bomen en de herkenbaarheid van meerdere bosgedeelten hebben we goed bekeken. Het is opnieuw aangelegd met verschillende soorten parkbomen, na de tweede wereldoorlog en sommige stukjes zijn daarna met diverse boomfeestdagen ingeplant door kinderen.

Her en der blijven tegenwoordig de (recent) omgevallen bomen tegenwoordig ook liggen.

De oudste beuken (rond 180 jaar oud) blijken aangetast door paddestoelen, dus die zullen er helaas geen 10 jaar meer staan. Verder kregen de deelnemers uitleg over de geschiedenis van het Oosterbos en de cultuurhistorie (aanleg bosproductie op rabatten en kort daarna aanleg wandelpark en de relatie met de omwonenden).

Gerald Kersjes

Open meeloopmiddag van de Scholenwerkgroep

IVN Barneveld wil leden, donateurs en andere geïnteresseerden graag laten ervaren wat de Scholenwerkgroep voor basisschoolleerlingen doet.

Dit kan op donderdagmiddag 9 april van 12:30 uur tot 14:30 uur. Tijdens dit tijdsblok zijn de leerlingen van basisschool De Vallei uit Barneveld te gast bij het IVN-Natuureducatiecentrum op de nieuwe locatie aan de Barnseweg 3 in Barneveld.

Heb je interesse om op deze middag vrijblijvend een keertje te komen kijken? Neem dan contact op met werkgroep coördinator Cees Klomp via tel. 06-40323795 of stuur een e-mail naar klompcees@outlook.com. Hij informeert je dan verder over de details.

Kijkje achter de schermen:

Loop mee met de nestkastcontrole in het Schaffelaarsebos

Wist je dat er in het Schaffelaarsebos honderden nestkasten hangen? In het voorjaar is het een drukte van belang en kijken we wekelijks wat er binnenin gebeurt. Ben je benieuwd hoe het er in zo'n kastje uitziet of wil je zien wat onze vogelwerkgroep precies doet? Kom dan een ochtendje met ons meelopen!

Of je nu al jaren lid bent van het IVN of gewoon eens wilt zien hoe een nestkastcontrole werkt: je bent van harte welkom. We laten je zien hoe we de nestjes checken, eitjes tellen en vertellen je alles over de jonge mezen en boomklevers in ons bos.

Wanneer: Zaterdag 18 april; Tijd: 09:00 uur

Locatie: Schaffelaarsebos, Barneveld (je hoort de verzamelplek na aanmelding)

Voor wie: Voor iedereen die het leuk vindt!

Lijkt het je wat? Meld je aan en stuur dan even een mailtje naar onze coördinator Piet Boer via fampsboer@gmail.com

We kijken ernaar uit je te ontmoeten in het bos!

Open meeloopochtend

Ontdek de geheimen van onze nestkasten

Op zaterdag 2 mei organiseert de Vogelwerkgroep van IVN een open meeloopochtend. Dit is een unieke kans om van dichtbij te zien hoe de nestkastcontrole in deze regio in zijn werk gaat.

Tijdens deze ochtend controleren de vrijwilligers de bezetting van de kasten voor kleine holenbroeders, zoals de mezen, bonte vliegenvangers en boomklevers. U krijgt uitleg over het inventariseren en het belang van dit onderzoek voor de vogels en hoe zij reageren op klimaatverandering. Zowel beginners als ervaren natuurliefhebbers zijn van harte welkom om mee te wandelen en te leren.

Wanneer: zaterdag 2 mei; Tijd: vertrek om 08:00 uur

Waar: Start parkeerplaats bij Bethabara, Van den Berglaan 79 in Voorthuizen

Aanmelden: verplicht via Aart Mulder; jamulder@solcon.nl of **06 - 28261883**

Wandeling Vossen

Zaterdagmorgen 25 april 2026 kunt u onder leiding van IVN-gidsen het natuurgebied Vossen bewonderen. Het is gelegen aan de rechterzijde van de

Apeldoornsestraat tegenover boerderij 'het Molentje' aan de Rode Zanden 8, Uddel/Garderen.

Het gebied kenmerkt zich door glooiingen in het landschap die gedeeltelijk bebost zijn. Het is een voortzetting van de stuwwallen van het gehucht Ouwendorp ten noorden van de Apeldoornsestraat. Recent is het terrein van de voormalige graszodenkwekerij aangekocht door Staatsbosbeheer. De gemeente Apeldoorn is bezig de agrarische bestemming om te zetten in natuur. Mede door interessante vondsten zal de nieuwe bestemming van het terrein binnen afzienbare tijd duidelijk te zien zijn. We verwachten dat de lariks dan zijn lichtgroene naalden zal laten zien. Ook de beukenbomen zullen dan weer zijn uitgelopen! De liefhebbers van korstmossen kunnen in dit gebied hun hart ophalen.

De gidsen die deze tocht begeleiden zijn: Jan van Middendorp en Dirk van de Streek.

Vertrek: om 9.45 uur vanaf de parkeerplaats bij Bethabara in Voorthuizen. Start van de wandeling: om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats aan de rechterkant van de zandweg. U hoeft zich niet van te voren aan te melden en de deelname is gratis voor leden en donateurs. Anderen betalen € 3,50 per persoon.

Heemtuinen: "Londotuin" in Leersum

De Londotuin is een heemtuin bij Leersum in de Nederlandse provincie Utrecht. De tuin in zijn huidige vorm is gesticht in 1997. Er vlakbij, op terrein van het kasteel Broekhuizen, lag al sinds 1972 een heemtuin. De tuin ontleent zijn naam aan Ger Londo, botanicus, en wordt beheerd door een werkgroep van de Vereniging voor Dorp en Natuur Amerongen-Leersum.

In 1971 betrok het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) het kasteel Broekhuizen in Leersum. Op het landgoed werd al snel een proeftuin gevestigd. Bij de aanleg van deze heemtuin werden een aantal verschillende grondsoorten uit allerlei delen van Nederland gebruikt. Vanuit het RIN werd in die tijd experimenteel onderzoek gedaan naar wat we tegenwoordig natuurontwikkeling noemen.

In 1996 verhuisde het RIN - dat inmiddels Instituut voor Bos- en Natuurontwikkeling was gaan heten - naar Wageningen. Kasteel Broekhuizen werd verkocht aan een particulier. De verhuizing vond plaats in de tweede helft van augustus 1997. Londo, die ook de proeftuin had ontworpen, maakte een plan, en aannemer Albert Schimmel verrichtte het grondwerk. Er werd een grote vijver gegraven in het midden van het terreintje. Met de vrijkomende grond werden twee heuvels opgeworpen. De in de oude proeftuin aanwezige grondsoorten werden naar de nieuwe tuin overgebracht. Sommige vegetaties werden vooraf afgeplagd. De plaggen werden dan na het transport van de grond weer op hun oorspronkelijke grondsoort teruggelegd. Met het grasland dat op de verschillende zandgronden tot ontwikkeling was gekomen lukte dat niet. De zoden vielen uit elkaar.

Op het voorste gedeelte van de onkruidakker werd in 2012 een nieuwe ondiepe vijver aangelegd. Daaromheen werd een moerasje gecreëerd, waarin een nat hoogveenmilieu en een nat duinmilieu werden nagebootst. In het hoogveentje konden zich onder andere twee zonnedauwsoorten vestigen. Ook groeien in het moerasje *parnassia* en bonte paardenstaart.

Er zijn verschillende methoden om een heemtuin aan te leggen en te onderhouden. Het kan door het aanplanten van gewenste soorten inheemse planten en het weghalen van ongewenste soorten. Dat lijkt op de manier waarop gewoonlijk wordt getuinierd. In de Londotuin is voor een andere methode gekozen: natuurlijke begroeiingen laten ontstaan en soorten zelf hun plek laten kiezen. Er wordt weinig gewied, maar graslandjes worden wel jaarlijks gemaaid en opgaande bomen en struiken worden af en toe gekapt.

Een dergelijke heemtuin wordt door Londo “natuurtuin” genoemd: “natuurbeheer in het klein”.

Om voldoende variatie te krijgen is het nodig om te zorgen voor variatie in bodemgesteldheid. Daarbij mag het geheel niet te voedselrijk zijn. De verschillende grondsoorten uit de voormalige proeftuin deden goede diensten. Ze werden zodanig verwerkt dat er veel geleidelijke overgangen konden ontstaan. Juist die gradiënten zijn meestal soortenrijk en zijn het leefgebied van bijzondere plantensoorten.

In de tuin zijn op verschillende grondsoorten een groot aantal verschillende leefmilieus voor planten gevormd.

Bij de ingang van de tuin groeiden al verschillende boomsoorten, zoals Zwarte els, Hazelaar, Gewone esdoorn, Gewone vlier, Wilde lijsterbes en Hulst. Er zijn nog een aantal andere houtige gewassen geplant, bijvoorbeeld, Es, Zoete kers, Gewone vogelkers, Wintereik, Venijnboom (Taxus) en Gelderse roos. In dit bosje groeien planten zoals holwortel, daslook en verschillende soorten stinzenplanten. Een voedselrijk grasland, beplant met een aantal stinzenplanten, grenst direct aan het stinzenbos. Hier groeien onder andere het gewoon sneeuwkllokje, verschillende krokussoorten, wilde narcis en de kievitsbloem.

Met brokken baksteen en puin is een heuveltje opgeworpen, dat is afgedekt met dunne laagjes grond. Op het zuiden zijn enkele muurtjes en terrasjes gemaakt. Hier zijn planten zoals muurpeper, muurbloem en grote tijm aangeplant. Aan de andere kant van het pad ligt een keermuur op het noorden, geschikt voor varens, zoals muurvaren, steenbreekvaren en tongvaren.

Op een klein akkertje worden graansoorten, boekweit en vlas geteeld. Daartussen groeien akkeronkruiden, zoals klaproos en korenbloem. De akker wordt ieder najaar omgespit, en een deel ook nog eens in het voorjaar.

Een van de drie heuvels die bestaan uit grond afkomstig van de oude proeftuin is de zand-kleiheuvel; gedeeltelijk afgedekt met kalkrijke klei, en gedeeltelijk met stuifzand van de Utrechtse Heuvelrug. Hier kunnen veel struisgrassen gevonden worden. Op de klei groeien ook glad walstro, veldlathyrus en margriet.

De tweede heuvel is opgebouwd uit mergel uit Zuid-Limburg. Hier kan zich soortenrijk kalkgrasland ontwikkelen, met orchideeën. Een deel van de vegetatie is “getransplanteerd” uit de oude proeftuin. Op een ander deel is lössgrond opgebracht en op de top van de heuvel voedselarme en kalkarme

leem. Op de heuvel groeien planten als de gulden sleutelbloem, zeeegroene zegge en geel zonneroosje.

De derde heuvel is opgebouwd met kalkarm duinzand; kalkrijk duinzand, en met rivierzand met een dun laagje klei daaroverheen. Typische duinstruikjes die hier groeien zijn zuurbes en egelantier.

In de vijver groeien watergentiaan, aarvederkruid en smalle waterpest. Langs de oevers groeien gele lis, moerasspirea en moeraswederik. In het natte schraalland bij de vijver groeien ook rietorchis en moeraswespenorchis.

Met het zand dat vrijkwam door het uitgraven van de vijver is een vijverheuvel opgeworpen. Het lemige zand zorgde voor een kale bodem, die snel uitdroogde. Hier vestigde zich aanvankelijk veel pitrus, maar na verloop van tijd verschenen ook andere soorten zoals het rapunzelklokje en de steenanjer. Er zijn enkele struiken aangeplant die bij het voedselarme en kalkarme milieu horen, zoals gaspeldoorn, brem en jeneverbes.

Aan de andere kant van de vijver is ook een heuvel gemaakt met grond uit de vijver. De begroeiing lijkt op die van de vijverheuvel.

De heemtuin ligt in het landgoed Broekhuizen, aan de Melksteeg (Broekhuizerlaan 2AC, 3956 NS Leersum. Openingstijden: elke woensdag van 9.00 tot 12.00 (werkochtend); elke zondag van 1 april tot 1 september van 14.00 tot 17.00 (bij goed weer).

Wim Geelhoed

Vogelaarscontactdagen 2026

Geplande data!

11 april	Lingezegen	Halve dag
16 mei	Bestemming nog onbekend	

Hartelijke groet, Daan

Park Lingezegen, 11 april 2026 (halve dag)

We gaan dit keer naar Park Lingezegen. Een landschapspark dat ligt tussen Arnhem en Elst op ca. 45 minuten vanaf ons vertrekpunt de Vetkamp in Barneveld. De zon komt op om 06.56 uur en daarom willen we om uiterlijk 06.05 uur vertrekken.

Het gebied is geliefd bij vogelaars vanwege de vele watervogels die we kunnen aantreffen zoals de bergeend, de wintertaling, de smient en de kuifeend.

Verder hopen we die ochtend o.a. de blauwborst, de lepelaar, het baardmannetje, de bruine kiekendief te kunnen bewonderen.

En waarschijnlijk zullen we met z'n allen veel meer soorten zien of horen.

We hopen ongeveer 13.00 uur terug te zijn in Barneveld. Als je wilt rijden geef dit dan aan bij je aanmelding.

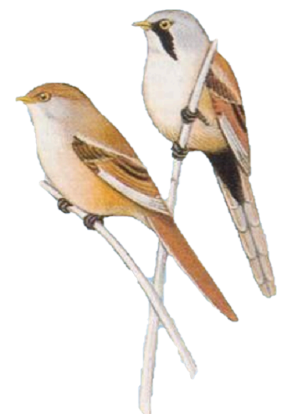
Opgeven kan bij mij tot 8 april.

De kosten zullen rond de € 10 bedragen. Tot 11 april !

Gert Leeuwis
[06-15379157](tel:06-15379157)

leeuwis6@xs4all.nl

Adresgegevens:

  *IVN Barneveld,
Barnseweg 3, 3771 RN Barneveld
Rembrandtstraat 9H, 3781 EA Voorthuizen*

Bestuur

André van de Burgwal, voorzitter	voorzitter@ivn-barneveld.nl 06-1121 4973
Sylvia van den Hazel, secretaris	secretaris@ivn-barneveld.nl 06-2483 4774
Hans Uittenhout, penningmeester Reknr: NL71 RABO 0385.5616.52	penningmeester@ivn-barneveld.nl t.n.v. IVN Barneveld
Sylvia van den Hazel, contact activiteiten	activiteiten@ivn-barneveld.nl
André van de Burgwal, PR & Publieksactiviteiten	voorzitter@ivn-barneveld.nl
Jenneke Slager, alg, bestuurslid, ledenadministratie	leden@ivn-barneveld.nl

Werkgroepen

Algemene vogelwerkgroep:	Daan Kuiper	0342-417 810
Kerkuilen:	Jan van den Heuvel	0342-473 672
Natuurbeheer:	Job Lubbersen	06-1510 4497
Natuurfotografie:		ivnfotobarneveld@gmail.com
Planten:	Wim Geelhoed	06-3076 3750
PR & Publieksactiviteiten:	André van de Burgwal	06-1121 4973
Redactie Natuurlijkerwijze:	Wim Geelhoed	06-3076 3750
Scholen Barneveld:	Cees Klomp	06-4032 3795
Steenuilen:	Paul Derksen	0342-415 103
Vlinders:	René de Graaff	06-4558 0623
Vogelinventarisaties:	Daan Kuiper	0342-417 810
Vogels Barneveld:	Piet Boer	0342-417 393
Vogels Garderen/Kootwijk/Erica:		Aart Mulder 06-2826 1883
Webmaster www.IVN/barneveld :	André van de Burgwal	06-1121 4973

Administratie

Leden & donateurs:	Jenneke Slager	leden@ivn-barneveld.nl 06-18722214
--------------------	----------------	---

Afz.: redactie@Ivn-barneveld.nl

Activiteiten IVN Barneveld - deze lente

Vogelexcursies

11 april Park Lingezegen

16 mei nog niet bekend waarheen

Wandelingen

Zaterdagmorgen 25 april 10 uur wandeling Vossen

Zaterdagmorgen 2 mei 08:30 uur Vogelwandeling Laakse Slenk

Zaterdagmorgen 9 mei 06:45 uur Nachtegalenexcursie Erkermederstrand

Zaterdagmiddag 23 mei 13:30 uur wandeling Landgoed Het Paradijs

Zaterdagmorgen 30 mei 10:00 uur wandeling Wekeromse Zand

Zaterdagmorgen 6 juni 09:30 uur Slootjesdag vijver Kasteel Schaffelaar

*Voor verdere informatie over
wandelingen, excursies, kennis- en ontmoetingsavonden
verwijzen we u naar de komende nieuwsbrieven*

*Kopij: de redactie ontvangt uw bijdrage voor het
volgende nummer graag voor 1 juni 2026*

via e-mail: redactie@-barneveld.nl